

Марина Бондаренко,
Сергій Вовкодав, Наталія Юхименко

ТРАДИЦІЙНИЙ НАТІЛЬНИЙ ОДЯГ
УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ ХІХ –
ТРЕТЬОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.

ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВИСТАВОК
2014–2018 РОКІВ

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

Марина Бондаренко, Сергій Вовкодав,
Наталія Юхименко

КАТАЛОГ

**ТРАДИЦІЙНИЙ НАТІЛЬНИЙ ОДЯГ УКРАЇНЦІВ
КІНЦЯ ХІХ – ТРЕТЬОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.**

ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВИСТАВОК
2014–2018 РОКІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ
ЗАПОВІДНИК «ПЕРЕЯСЛАВ»
184 БІБЛІОТЕКА

Переяслав-Хмельницький
2018

Рецензенти:

Тарапон О.А., кандидат історичних наук, доцент;

Годліна Л.О., Заслужений працівник культури України

Традиційний натільний одяг українців кінця ХІХ – третьої чверті ХХ ст. За матеріалами виставок 2014–2018 років. Каталог / Автори-упорядники: М. Бондаренко, С. Вовкодав, Н. Юхименко. – К.: ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2018. – 96 с.

У каталозі представлений традиційний натільний одяг українців кінця ХІХ – другої половини ХХ ст., що експонувався на виставках, створених авторами (М. Бондаренко, Н. Юхименко) протягом 2014–2015 рр. У виданні подана інформація про 75 предметів із фондової збірки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Каталог розрахований на фахівців із етнографії, музеєзнавства, дослідників традиційного народного одягу, студентів відповідних спеціальностей та усіх зацікавлених культурою та традиціями українського народу.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (протокол № 15 від 21. 12. 2018 р.)

Автори-упорядники:

Марина Бондаренко, завідувач науково-дослідного сектору «Музей народного одягу Середньої Наддніпрянщини» НІЕЗ «Переяслав»;

Сергій Вовкодав, завідувач науково-дослідного сектору «Музей космосу» НІЕЗ «Переяслав»;

Наталія Юхименко, завідувач науково-дослідного сектору «Музей пам'яті Поліського району» НІЕЗ «Переяслав»

Макет, автор фото: **Сергій Вовкодав**

ПЕРЕДМОВА

У фондовій збірці Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі НІЕЗ) зберігається численна колекція традиційного одягу, де представлені предмети, що походять із різних етнографічних регіонів України. Починаючи з 2014 р., значна її частина стала об'єктом наукових досліджень двох авторів даного каталогу: М.І. Бондаренко («Традиції та особливості українського народного одягу населення сіл затоплених при спорудженні Канівського водосховища») та Н.О. Юхименко («Регіональні особливості одягу Київського та Чернігівського Полісся за матеріалами фондової збірки НІЕЗ «Переяслав»). Наукова інформація, отримана під час розробки згаданих тем, сформувала підґрунтя для проведення низки виставок, присвячених традиційному одягу українців.

Так, у 2014 р. у приміщенні Музею пам'яті Поліського району НІЕЗ «Переяслав» проведено виставку «Традиційний жіночий одяг Полісся другої половини ХІХ — першої половини ХХ ст. (за матеріалами фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»)». На виставці було продемонстровано двадцять вісім предметів — зразків жіночого народного одягу мешканців Київського та Чернігівського Полісся.

У 2015 р. на базі згаданого музею створено виставку «Втрачений світ — біль і гордість», присвячену традиційному жіночому вбранню мешканців поліських сіл, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС та придніпровських сіл, затоплених водами Канівського водосховища. У межах виставки експонувалося двадцять вісім предметів із фондової збірки НІЕЗ «Переяслав».

Тематику одягу населення втрачених територій було використано в 2016 р. Тоді в Музеї пам'яті Поліського району продемонстровано виставку «Вишиванка з минулого». На ній було представлено двадцять шість зразків жіночого натіль-

ного одягу кінця ХІХ — першої половини ХХ ст.

У цьому ж році дванадцять комплексів (п'ятдесят п'ять предметів) традиційного жіночого вбрання кінця ХІХ — першої половини ХХ ст. із Середньої Наддніпрянщини, Полісся та Полтавщини демонструвалися у межах музейно-мистецького проекту «Наріжний камінь» (захід організований спільними зусиллями співробітників Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, НІЕЗ «Переяслав» та Заслуженого діяча мистецтв України Юрія Нагулка).

У 2017 р. у Музеї пам'яті Поліського району проведена чергова виставка «Традиційний жіночий одяг кінця ХІХ — першої половини ХХ ст.» (за матеріалами фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»), де було представлено п'ятдесят п'ять зразків автентичного традиційного вбрання трьох етнорегіонів: Полісся, Середньої Наддніпрянщини, Полтавщини.

П'ятдесят три музейні предмети — зразки чоловічих сорочок кінця ХІХ — першої половини ХХ ст. із згаданих вище регіонів — сформували експозиційне наповнення виставки «Традиційний чоловічий натільний одяг» (за матеріалами фондового зібрання НІЕЗ «Переяслав»), що була відкрита в 2018 р.

У даному каталозі представлено зразки чоловічого та жіночого традиційного натільного одягу українців кінця ХІХ — третьої чверті ХХ ст., що демонструвалися у межах зазначених виставок.